

teľov je správny potiaľ, že v zákone zvlášť vyznačený požiadavok bezprávnosti privlastnenia pri krádeži nevzťahuje sa na spôsob spáchania činu, lebo ten je zreteľne a dostatočne vyjadrený už vo vyznačení skutkových náležitostí krádeže ku spôsobu spáchania činu sa vzťahujúcich, totiž aby cudzia vec movitá bola odňatá z držby alebo z uschovania iného bez jeho svolenia; tento spôsob nadobudnutia veci odporuje právnym pravidlám, je tedy už tým bezprávny; vedomie a úmysel páchatel'ov musí sa vzťahovať aj na tento, ináč objektívny znak skutkovej podstaty krádeže, a bolo by preto zbytočné, vyznačovať bezprávnosť len ku spôsobu spáchania krádeže sa nesúcu zvlášte ešte pri vyznačení ďalšej náležitosti krádeže, totiž pri zamýšľanom cieľu páchatel'ovom. Na druhej strane nie je však v tejto náležitosti obsažený ani požiadavok zúmyselného obohatenia, ako majú za to sťažovatelia, lebo zákon žiada len úmysel na bezprávne privlastnenie, ktoré nemusí však v sebe nevyhnutne obsahovať aj obohatenie. Požiadavok bezprávnosti pri krádeži vzťahuje sa teda práve na toto privlastnenie a znamená toľko, že páchatel' privlastňuje si hore vyznačeným spôsobom cudziu movitú vec bez toho, že by mal právny — t. j. právom uznaný a na ňom sa zakladajúci — dôvod, spôsobilý k nadobudnutiu vlastníctva veci, ktorú z cudzieho držania odníma (objektívna stránka bezprávnosti privlastnenia) a že je si tohoto aj povedomý (subjektívna stránka). Pri veciach, ktoré nie sú voľné tak, aby si ich mohol každý osvojiť, privlastnenie cudzej veci, aj keď by malo slúžiť uspokojeniu oprávneného záujmu páchatel'ovho, objektívne len vtedy sa zakladá na právnom dôvode, keď je oprené alebo o súhlas oprávnenej osoby, alebo o sudcovský výrok, alebo konečne o zákonné oprávnenie, čo všetko smeruje už na privlastnenie veci; privlastnenie nie je však právnym menovite v tom prípade, keď páchatel' prevádza len vlastné rozhodnutie svojmocne bez dovolania sa platného právneho poriadku. Tomu tak bolo v danom prípade, kde obžalovaný k tomu, aby si na úhradu svojej tvrdenej pohľadávky prisvojil primeranú sumu z vlastníctva poškodeného, nezískal ani svolenie poškodeného, ani rozhodnutie súdu a ani zákon svojmocné uspokojenie požiadavky nepripúšťa. Bolo preto toto privlastnenie objektívne bezprávne. Že však si obžalovaný tejto bezprávnosti privlastnenia peňazí bol aj vedomý, to dovodil odvolací súd správne z okolností, jako obžalovaný čin previedol; učinil to tak, aby zostalo utajené, že páchatel'om bol on, čo ukazuje, že si bol povedomý, že svojmocné uspokojenie tvrdenej pohľadávky týmto spôsobom nezodpovedá zákonu a je teda bezprávne. Vo vytýkanom smere bola preto vina obžalovaného správne posúdená tak po stránke objektívnej ako aj subjektívnej, takže zmätočná šľachnosť, len na tomto základe uplatnená, musela byť zamietnutá ako bezdôvodná (§ 36 I. odst. nov. k tr. por.).

Čís. 4402.

Předmětem vyjádření cizí moci po rozumu § 6 čís. 2 zák. na ochr. rep. může býti i skutečnost, třebaže v tuzemsku poněkud nebo v určitém obvodu obecně známá, že se v určité továrně vyrábí třaskavina používaná k vojenským účelům (pyroxylin), a vyzvídáním podle druhého

odstavce může býti po případě i zjišťování oné skutečnosti dotazováním se osob blízko místa výroby žijících a svádění jich k opatření třaskaviny z továrny.

Pyroxylin není vhodným předmětem přestupku podle § 2 (přečinu podle § 3) zák. o třaskavinách.

(Rozh. ze dne 20. dubna 1932, Zm I 941/31.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu v Chrudimi ze dne 14. září 1931, jímž byli obžalovaní podle § 259 čís. 3 tr. ř. zproštěni z obžaloby, Angelo S. pro zločin vojenské zrady podle § 6 čís. 2—II. zákona na ochranu republiky, a František F. pro zločin neoznámení trestného podniku podle § 12 čís. 1—II. téhož zákona, Angelo S. pak byl uznán vinným jen přečinem podle § 8 tr. zák. a § 3 zákona ze dne 27. května 1885, čís. 134 ř. zák., — zrušil napadený rozsudek v celém rozsahu a věc vrátil soudu první stolice, by ji znova projednal a o ní rozhodl, mimo jiné z těchto

důvodů :

Zmateční stížnosti, jež napadá rozsudek první stolice v celém rozsahu, vytýkajíc mu zmatečnost podle § 281 čís. 5, čís. 9 a), čís. 10 tr. ř., nelze upřítí důvodnost. Napadený rozsudek bere za prokázáno, že obžalovaný S., dověděl se z novin, že se pyroxylin vyrábí v jedné továrně u P., jezdil několikrát z Prahy do P., zeptal se tam spoluobžalovaného F-y, zda v p-cké, přesněji v s-ské prachárně vyrábějí pyroxylin, přijal od F-y, jemuž řekl, že by pyroxylin potřeboval — slib, že ho s někým v továrně seznámí a pokusí se pyroxylin opatřiti, že při nové návštěvě P. žádal S. F-u znovu, by se postaral o pyroxylin, a že později S. žádal i svědkyni P-ovou, by mu opatřila z p-cké prachárny pyroxylin. Podřadění tohoto skutkového děje ohledně obžalovaného S-a ustanovení § 6 odst. č. 2 případ II. a ohledně obžalovaného F-y ustanovení § 12 odst. č. 1 případ II. zákona na ochranu republiky odmítá rozsudek mimo jiné proto, že se S. ptal jen na okolnost všeobecně známou, zda se v továrně vyrábí pyroxylin, a není prokázáno, že chtěl vyvídati postup výroby pyroxylinu nebo výrobní schopnost továrny. Důvodně vytýká stížnost tomuto předpokladu formální vadnost podle čís. 5 § 281 tr. ř., záležející v tom, že rozsudek neuvádí žádné důvody pro výrok, že jde ve výrobě pyroxylinu v s-ské továrně (prachárně) o skutečnost všeobecně známou; odůvodněním tohoto výroku není předchozí reprodukce obhajoby obžalovaného S-ova, že se dověděl z novin, že se pyroxylin vyrábí v jedné továrně u P., protože dotčená novinářská zpráva — je-li obhajoba vůbec pravdivá — naznačila jen krajinu výroby, kdežto v udánlivě všeobecně známé skutečnosti jde o přesně označené místo výroby. V právu je stížnost i, vytýkajíc onomu předpokladu, pokud je jím v tuzemsku známé místo výroby třaskaviny, používané k vojenským účelům, vyřazeno z pojmu skutečností, které mají zůstatí utajeny pro ochranu republiky a tím z dosahu ustanovení § 6 odst. č. 2 zákona na ochranu republiky, právní mylnost, připomínajíc, že, i kdyby

bylo u nás, přesněji v tuzemsku známo, že se v s-ské továrně vyrábí pyroxylin, jest na okolnost tu pohlížeti jako na takovou, která musí býti utajována v zájmu obrany státu. Jestliť — jak vysloveno v rozh. čís. 3156 (srovnej i rozh. čís. 2137 sb. n. s.) — vojenským tajemstvím (předmětem ustanovení § 6 odst. č. 2 zákona na ochranu republiky) vše, co má vztah k vojenské obraně státu a dotýká se jeho branné zdatnosti za války tak úzce, že jeho vyjevení cizí moci může tuto zdatnost seslabiti; není tudíž na místě omezovati onen zákonný pojem a tím účinnost citovaných ustanovení zákona na vojenská tajemství v užším, technickém slova smyslu; náležejí sem naopak i skutečnosti, opatření a předměty, které jsou takové povahy, že je v zájmu obrany republiky, by se o nich nedověděla cizí moc, třebaže nejsou přímo tajeny, po případě vzhledem k povaze věci ani tajeny býti nemohou, jsouce v tuzemsku snadno přístupné, veřejné a obecně známé, na př. ze zpráv novinářských. Předmětem vyjrazení cizí moci může proto býti i skutečnost, třebaže v tuzemsku poněkud anebo v určitém obvodu obecně známá, že se v určité továrně vyrábí třaskavina, používaná k vojenským účelům, a vyzvídáním za účelem vyjrazení cizí moci mohlo býti zjišťování skutečnosti, že se v s-ské továrně vyrábí pyroxylin, dotazováním se osob blízko místa výroby žijících a sváděním jich k opatření pyroxylinu z oné továrny, najmě když touto činností, přesněji příznivým výsledkem jejím byla by místně a. snad i věcně neurčitá zpráva novinářská vystupňována v místně a věcně určitou jistotu, která by cizí moci v případě války umožňovala zasáhnouti brannou moc Čsl. republiky leteckým útokem v bodu pro zásobování vojska střelivem velmi citlivém.

Vylíčenou formální vadností a právní mylností onoho předpokladu stává se vratkým i konečný závěr, že v činnosti obžalovaného S-a není splněna skutková podstata zločinu § 6 čís. 2 II zákona na ochranu republiky, a jelikož tento závěr je jedinou oporou dalšího závěru, že nebyl spoluobžalovaný F. povinen oznámiti činnost S-ovou úřadu, také závěr, že není v opomenutí obžalovaného F-y skutková podstata zločinu § 12 č. 1. II. cit. zák. Důsledkem toho bylo zmateční stížnosti, aniž třeba zabývat se ostatními jejími vývody, vyhověti a z důvodu č. 5 a č. 10, po případě 9 a) § 281 tr. ř. napadený rozsudek zrušiti, a to v celém rozsahu, protože podkladem odsuzující části rozsudku je týž skutek, který je podkladem části zprošťujícího výroku, týkající se obžalovaného S-ova. Odsuzující část rozsudku bylo zrušiti tím spíše, an je výsledkem nesprávného použití zákona i sama o sobě; podle posudku je pyroxylin nitrocellulosou s vysokým obsahem dusíku a malé rozpustnosti; podle § 1 č. 3 vládního nařízení ze dne 8. listopadu 1920, čís. 615 Sb. z. a n. jsou předmětem (státního) monopolu výbušných látek všechny druhy nitrocellulosity; podle čtvrtého odstavce § 1 zákona ze 27. května 1885, č. 134 ř. zák. nevztahuje se ustanovení prvního odstavce o nutnosti úředního povolení k výrobě, dání v oběh, přechovávání a dopravě třaskavin na třaskaviny státního monopolu; důsledkem toho nemůže býti pyroxylin ani vhodným předmětem jednání, které tresce (jako přestupek § 2 cit. zákona a) jako přečin § 3 cit. zákona (srovnej rozhod. čís. 1896, 2536 sb. n. s.), pod který napadený rozsudek podřaduje souzený skutek obžalovaného S-ova.